

ΟΙ ΜΑΝΔΡΙΤΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

Βοηθήστε ώστε αυτά τα μέρη που βρίσκονται τώρα κατεχόμενα ελευθερωθούν από τα στρατεύματα εισβολής και κατοχής και τους εποίκους ώστε να μπορούμε να ξαναζήσουμε και πάλιν ειρηνικά και φιλικά με τα γειτονικά μας χωριά ελληνικά και τουρκικά όπως εξούσαμε τόσους αιώνες πρωτύτερα.

- ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΝΑ ΕΠΙΣΤΡΕΨΟΥΜΕ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ
- ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΝΑ ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΜΑΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΤΑΦΟΥΣ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ ΜΑΣ
- ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΝΑ ΒΡΕΙ ΤΕΛΟΣ Η ΣΙΩΠΗΡΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΑΣΜΕΝΗΣ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ

MANDRES

AN APPEAL

TO ALL MEMBERS
OF PARLIAMENT

TO SAVE CYPRUS

A VOICE FROM MANDRES VILLAGE
IN OCCUPIED CYPRUS

REFERENCES

The village Plan
Land Registry Office
1910

Scale 1:250

July 1989

Σύνδεσμος "Άγιος Μάμας" Μανδρών - Αμμοχώστου
(Ηνωμένο Βασίλειο)

Association "Agios Mamas" of Mandres - Famagusta
(United Kingdom)

ONE THE CRESCENT, BARNES, LONDON S.W.13

Secretariat:

CHRISTOS KATSIKIDES Chairman Tel: 01-874 9869 - 01-827 1006
GEORGE THEODI Vice Chairman
SAVAS KARAYIANNIS Secretary Tel: 01-876 4178 - 01-229 7225
GEORGE SHALI Treasurer

Members Of The Executive Committee:

PANAYIS STAVROU
ODYSSEAS MICHAEL
ANDREAS EUTHYMIU
FRISKOS GEORGIU
COSTAS N. KOUTSOFTAS

Dear Members of Parliament,

July 1989

It is fifteen years to the day that Cyprus was invaded by the Turkish army.

200,000 Greeks were forcibly removed from their homes and 37% of Cyprus territory came under military occupation.

On this tragic anniversary we appeal to you for help so that peace, justice and freedom be restored to the Island.

Since then there have been many U.N. resolutions, a series of negotiations and proposals; these have produced not the slightest, single step to remedy any of the evils created by the invasion. On the contrary:

- Out of the 20,000 Greeks, who originally remained behind, only a few hundred live there today.
- An ever-increasing number of settlers are brought in from mainland Turkey in order to change the demographic structure of the Island, a measure which contravenes also the rules of the Geneva Convention of 1949. (Art. 49)
- The Turkish side has sabotaged the work of the Investigatory Committee of the Missing Persons, so that even on this purely humanitarian issue they have failed to give any details.
- In the occupied area, Churches and cemeteries have been, and are being, desecrated, church bells removed, crosses smashed and names of villages and places changed.

The last series of talks had as objective the reaching of an agreement by June 1989. This "deadline" has now passed without such an agreement and without any sign that one is near.

On behalf of the people of Mandres, a small village on the southern slopes of the Pentadaktylos range, north of Famagusta, we appeal for your help so that the hitherto negative and uncompromising attitude of the Turkish side be changed.

Some of us were residing in the village in 1974 and were forced to leave, ultimately finding refuge in the U.K. Others are established families of U.K. citizens with children and grandchildren, originating from the village. All of us have parents and relatives, who are either refugees or have died away from their homes since the invasion. Most of us have properties in the village and over the years have contributed to the preservation of the historical monuments and religious shrines as well as to the natural beauty of the area, cherishing the hope of our eventual retirement there.

In the following pages you will find details about our village, about the plight and anguish of those who were living there on the day of the invasion, the ruthless and forcible uprooting of the inhabitants by the Turkish army well after the invasion and the imprisonment and eventual disappearance of some of our people. You will also find signs of destruction of our homes and of place of worship, including the cemetery.

Our experiences and our feelings, as expressed and illustrated in this appeal are also shared by the 200,000 Greek Cypriots who live in this country.

We appeal to you, therefore, in the sincere hope that you will give your support for the prompt withdrawal of the Turkish army and settlers from Cyprus territory that the Island become united and free once more.

Respectfully Yours

THE EXECUTIVE COMMITTEE

Ο Σύνδεσμος «Άγιος Μάμας» Μανδρών-Αμμοχώστου επί τη ευκαιρία της 15ης επετείου της εισβολής και της κατοχής της Κύπρου από τα τουρκικά στρατεύματα ετοίμασε μian πρωτότυπη και τεκμηριωμένη έκκληση από δώδεκα σελίδες η οποία απευθύνεται προς όλα τα μέλη του Βρετανικού Κοινοβουλίου. Αντίγραφα της έκκλησης αυτής εστάλησαν επίσης προς όλους τους Ευρωβουλευτές με ειδική συνοδευτική επιστολή.

Ειδικές συνοδευτικές επιστολές διευρώθηκαν επίσης προς την ομάδα εκείνη των Άγγλων βουλευτών-φίλων της Κύπρου ως και προς την Πρωθυπουργό της Μεγάλης Βρετανίας κ. Θάτσερ.

Το κείμενο χωρίζεται σε τέσσερα μέρη:

Το πρώτο, που είναι η κυρία επιστολή προς τους βουλευτές κάνει μια σύντομη εισαγωγή στην εισβολή και την κατοχή του 37 τοις εκατό του Κυπριακού εδάφους από τα τουρκικά στρατεύματα, τη βί-

αι εκρίζωση 200,000 Ελλήνων Κυπρίων από τα σπίτια και τις περιουσίες τους, την εγκατάσταση των εποίκων και την καταστροφή και βεβήλωση των ιερών τόπων στην Κατεχόμενη Κύπρο. Η επιστολή υποδεικνύει πως η τελευταία σειρά των συνομιλιών εστόχευε στην υπογραφή συμφωνίας λύσεως τον Ιούνιο του 1989 χωρίς όμως μια τέτοια συμφωνία να υπάρξει και καταλήγει με την παράκληση όπως οι βουλευτές υποστηρίξουν την απαίτηση η Τουρκία να αποσύρει τα στρατεύματα κατοχής και τους εποίκους, η Νήσος να ελευθερωθεί και να ενοποιηθεί.

Το δεύτερο μέρος της εκ-

κλήσεως αναφέρεται στην καταστροφή που έγινε στο νεκροταφείο του χωριού και την Εκκλησία του Αγίου Μάμαντος το δε τέταρτο στις συνθήκες κάτω από τις οποίες εκκενώθηκαν τα χωριά Μανδρες, από τον Τούρκικο Στρατό ως και τη σύλληψη εκείνων που είναι σήμερα αγνοούμενοι.

Το τρίτο μέρος δίνει τοπογραφικές λεπτομέρειες για τις Μανδρες, με αναφορά στα άλλα γειτονικά Ελληνικά χωριά — Άρδανα, Ακανθού, Φλαμούδι, Δαυλό. Η αναφορά αυτή συνοδεύεται με ειδικό χάρτη της περιοχής, ο οποίος παρουσιάζει πόσο κοντά βρίσκονται δυο Τούρκικα χωριά τα οποία μέχρι την περίοδο της Ανεξαρτησίας

της Κύπρου εσυνέχιζαν να φέρουν τα Χριστιανικά ονόματα Άγιος Ιάκωβος και Άγιος Ανδρόνικος.

Στο εξώφυλλο του βιβλίου είναι τυπωμένος χωρομετρικός χάρτης του χωριού Μανδρών του έτους 1910 και στο άκρο παραστατικά ο Σύνδεσμος επικόλλησε: το ειδικό γραμματόσημο του Προσφυγικού Ταμείου της Κύπρου. Ολόκληρη η σελίδα του πίσω μέρους του εξωφύλλου φέρει πρόσφατη φωτογραφία του Νεκροταφείου του Χωριού στην οποία φαίνονται καθαρά τα σημάδια των βανδαλισμών και καταστροφής από τους Τούρκους εποίκους, οι οποίοι

εγκατεστάθηκαν στις Μανδρες. Σ' αυτή τη φωτογραφία και σαν αφιέρωση στη μνήμη των πεθαμένων προσετέθη ο στίχος από τα «Πάντα Δικάπαντα» του Δημήτρη Λιπέρη.

Μια άλλη πρωτότυπη εργασία που δημοσιεύεται στην έκκληση είναι ο γενεαλογικός πίνακας των Μανδριτών που ζουν στη Μεγάλη Βρετανία με τις ημερομηνίες που έφτασαν εδώ και τη μέχρι σήμερα εξέλιξη. Όπου τα παιδιά των πρώτων μεταναστών συνήψαν γάμους στη Μεγάλη Βρετανία ο πίνακας δίνει λεπτομέρειες και τόπο καταγωγής των νέων μελών της οικογένειας.

ΟΙ ΜΑΝΔΡΙΤΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΝΑ ΕΠΙΣΤΡΕΨΟΥΜΕ
ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

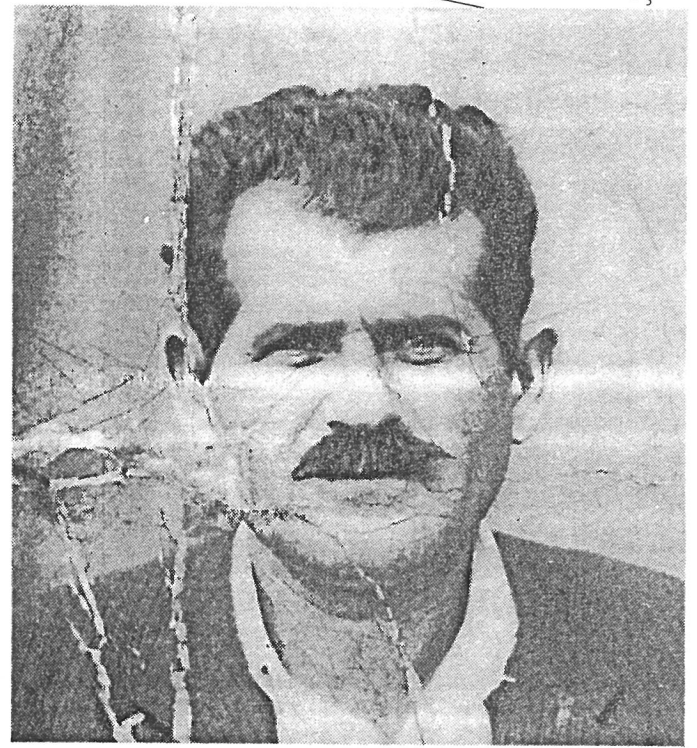
ΒΟΗΘΗΣΤΕ ΝΑ ΒΡΗ ΤΕΛΟΣ Η ΣΙΩΠΗΡΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΑΣΜΕΝΗΣ ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ

**15 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΕΙΣΒΟΛΗ**

-Βοηθήστε ώστε αυτά τα μέρη που βρίσκονται τώρα κατεχόμενα ελευθερωθούν από τα στρατεύματα εισβολής και κατοχής και τους εποίκους ώστε να μπορούμε να ξαναζηήσουμε και πάλιν ειρηνικά και φιλικά με τα γειτονικά μας χωριά, Ελληνικά και Τουρκικά, όπως εζούσαμε τόσους αιώνες πρωτότερα.

• Τρία αδέρφια, όλοι άνω των 70 χρονών, εκδιώχθηκαν δια της βίας από τα σπίτια τους στις Μάνδρες, ενώ πέντε Μανδρίτες χωρικοί (ένας εκ των οποίων είναι ο εδώ εικονιζόμενος Πασχάλης Μοσφιλης) εξαφανίσθηκαν και η τύχη τους αγνοείται.

**ΟΙ ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΟΙ
ΜΑΝΔΡΙΤΕΣ**

Η βιαία εκρίζωση των Μανδριτών μετά την εισβολή και η ομηρία στο στρατόπεδο Γύψου

Για την εξαφάνιση των Μανδριτών στοιχεία που παρουσιάζονται στην έκκληση είναι μια καθαρή και τεκμηριωμένη απόδειξη της εντοχής του Τουρκικού Στρατού στο θέμα των αγνοουμένων.
Οι Μανδρίτες δεν εγκατέλειψαν το χωριό τους κατά την εισβολή. Παρέμειναν στα σπίτια τους όπως και πολλοί άλλοι Ελληνοκύπριοι της Καρπασίας.

Ο Σύνδεσμος «Αγιος Μάμας» Μανδρών-Αμμοχώστου επί τη ευκαιρία της 15ης επετείου της εισβολής και της κατοχής της Κύπρου από τα Τουρκικά στρατεύματα ετοίμασε μίαν πρωτότυπη και τεκμηριωμένη έκκληση από δώδεκα σελίδες η οποία απευθύνεται προς όλα τα μέλη του Βρετανικού Κοινοβουλίου. Αντίγραφα της έκκλησης αυτής εστάλησαν επίσης προς όλους τους Ευρωβουλευτές με ειδική συνοδευτική επιστολή, ειδικές συνοδευτικές επιστολές διευτυώθησαν επίσης προς την ομάδα εκείνη των Αγγλων βουλευτών-φίλων της Κύπρου ως και προς την Πρωθυπουργό της Μεγάλης Βρετανίας κα Θάτσιερ.

- Το κείμενο χωρίζεται σε τέσσερα μέρη:
- Το πρώτο που είναι η κυρία επιστολή προς τους βουλευτές κάνει μια σύντομη εισαγωγή στην εισβολή και την κατοχή του 37 τοις εκατόν του Κυπριακού εδάφους από τα τουρκικά στρατεύματα, την βιαία εκρίζωση 200.000 Ελλήνων Κυπρίων από τα σπίτια και τις περιουσίες τους, την εγκατάσταση των εποίκων και την καταστροφή και βεθήλωση των ιερών τόπων στην κατεχόμενη Κύπρο. Η επιστολή υποδεικνύει πως η τελευταία σειρά των συνομιλιών εστόχευε στην υπογραφή συμφωνίας λύσεως τον Ιούνιο του 1989 χωρίς όμως μια τέτοια συμφωνία να υπάρξει και καταλήγει με την παράκληση όπως οι βουλευτές υποστηρίξουν την απαίτηση η Τουρκία να αποσυρθεί τα στρατεύματα κατοχής και τους εποίκους και η Νήσος να ελευθερωθεί και ενοποιηθεί.
  - Το δεύτερο μέρος της εκκλήσεως αναφέρεται στην καταστροφή που έγινε στο νεκροταφείο του χωριού και την εκκλησία του Αγίου Μάμαντος, το δε τέταρτο στις συνθήκες κάτω από τις οποίες εκκενώθη βιαίως το χωριό Μάνδρες από τον Τουρκικό Στρατό ως και την σύλληψη εκείνων που είναι σήμερα αγνοούμενοι.
  - Το τρίτο μέρος δίδει τοπογραφικές λεπτομέρειες για τις Μάνδρες, με αναφορά στα άλλα γειτονικά Ελληνικά χωριά - Άρδανα, Ακανθού, Φλαμούδι, Δαυλό. Η αναφορά αυτή συνοδεύεται με ειδικό χάρτη της περιοχής ο οποίος παρουσιάζει πόσο κοντά βρίσκονται δυο Τουρκικά χωριά τα οποία μέχρι την περίοδο της Ανεξαρτησίας της Κύπρου εσυνένχιζαν να φέρουν τα Χριστιανικά ονόματα Αγιος Ιάκωβος και Αγιος Ανδρόνικος.

Στο εξώφυλλο του βιβλίου είναι τυπωμένος χωρομετρικός χάρτης του χωριού Μανδρών του έτους 1910 και στο άκρο παραστατικά ο Σύνδεσμος απεκόλλησε το ειδικό γραμματόσημο του Προσφυγικού Ταμείου της Κύπρου. Ολόκληρη η σελίδα του πίσω μέρους του εξώφυλλου φέρει πρόσωπη φωτογραφία του νεκροταφείου του χωριού στην οποία φαίνονται καθαρά τα σημάδια των βανδαλισμών και καταστροφής από τους Τούρκους εποίκους οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στις Μάνδρες. Σ' αυτή την φωτογραφία και σαν αφιέρωση στην μνήμη των πεθαμένων προσετέθη ο στίχος από τα «Πάντα Δικιάπαντα» του Δημήτρη Λιπέρτη.

Μια άλλη πρωτότυπη εργασία που δημοσιεύεται στην Εκκληση είναι ο γενεαλογικός πίνακας των Μανδριτών που ζουν στην Μεγάλη Βρετανία με τις ημερομηνίες που έφθασαν εδώ και την μέχρι σήμερα εξέλιξη. Οπου τα παιδιά των πρώτων μεταναστών συνήψαν γάμους στην Μεγάλη Βρετανία ο πίνακας δίδει λεπτομέρειες και τόπο καταγωγής των νέων μελών της οικογενείας.

**ΛΗΛΑΣΙΑ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ**

- Σπασμένος Σταυρός στο καμπαναριό...
- Σπασμένοι Σταυροί στους τάφους του Νεκροταφείου των Μανδρών.

• Διατί λοιπόν, αυτοί οι ιεροί τόποι να διαταραχθούν με τέτοιο βάρβαρο τρόπο; Διατί τέτοιες βαρβαρότητες να ενισχύονται με την αδιαφορία και την απραξία μας;

Τα πιο πάνω ερωτήματα υποβάλλουν στους Βουλευτές οι Μανδρίτες στην έκκληση τους για βοήθεια.

Στο κεφάλαιο αυτό αφού γίνεται γενική αναφορά στο συναισθήματι σεβασμού και αιωνίου αφοσιώσεως στους νεκρούς όλων των ειδών - ο σεβασμός στους νεκρούς δεν έχει θρησκευτικά όρια - η έκκληση καταλήγει ως εξής:-

Τέτοια συναισθήματα είναι ακόμα πιο βαθειά και πιο ζωηρά για τους Ελληνοκύπριους των χωριών. Είναι ριζωμένα βαθειά στις ψυχές των χωρικών και συνυφασμένα με την εξέλιξη και τον χαρακτήρα τους. Τέτοια συναισθήματα ενέπνευσαν ποιητές και συγγραφείς αικών παραδόσεων. Οι στίχοι στο εξώφυλλο του λευκώματος είναι του Δημήτρη Λιπέρτη, ενός Εθνικού Ελληνοκυπρίου ποιητού.

Η καταστροφή, βανδαλισμός και βεθήλωση του νεκροταφείου του χωριού μας δημιούργησαν πόνο άγχος και λύπη.

Στους πρόσφυγες από τις Μάνδρες και τα γειτονικά χωριά ως και σε εκείνους που κατάγονται από τα κρατούμενα εδάφη αλλά ζουν στην Κύπρο και στο εξωτερικό.

Είς όλους μας που κατοικούμε στη Μ. Βρετανία και των οποίων το πρώτο καθήκον όταν επισκεπτόμεθα την Κύπρο ήτο να επισκευθούμε το νεκροταφείο και τους τάφους των αγαπημένων μας και να προσευχηθούμε.

Είς τα παιδιά μας, γεννημένα στη Μ. Βρετανία, τα οποία κατά ταξίδια μαζί μας στο χωριό εύρισκαν στα μνήματα και στις επιγραφές τον αδιάρρηκτο δεσμό της ζωής των με το παρελθόν.

Γιατί αυτοί οι τόποι νάναι τόσο άγρια παραγμένοι, Γιατί τέτοιες ιερβαρικές πράξεις να εγκρίνονται με την απραξία και αδράνεια μας;